ԱՐՁԱԳ

«ԻԹԹԻՒ ՍԻՋԻ ՊԻՕՑԻՒՐ ԵԱՋԱԼՂՊ ՄԻԻԺՈՒՏԻՒ ԻՏՏԵՐԻՍ». ՂՈՒԿ. Բ. 10.

ՁԻԼՏ ԺՊ. ԻՍԹԱՆՊՈԼ. ՓԵՏՐՎԱՐ 21, 1872. Ն 8

ՄԵՎԱՏՏԸ ՄԻՒՆՏԷՐԻՃԷ

Ախալգի Ծէրպիկէ: — «Քէնտիլէրինիզէ սուրէթլէր տիքմէյէսինիզ, հէմ տիյարընըզտա օնա սէճտէ էթմէզ իչուն Քաշտան փուֆ գօմայաընըզ, գիրա Ալլահրնըզ Բապպ պէն իմ»: — Դանձ օլուեան Ինկիլիզ Միսիոներ Փիզօփասն վասիկէնտէսի: — Տուա: — Թէլասքարըմ պիլիր. Իլահի: — Փազարը պօզմադա պիր եօլ, եախօտ կիւնահ օլան պիր շէյի կիւնահ սայմամազ: — Փօլիթիգայա տայիր հավատիալէր: — Իլան: — Մալ ֆիյաՃը:

ԱԼԼԱԳԻ ԹԷՐՊԻՅԷ

ԹԱՀԲԸ նազարէթինէ պուլունան չօճուդլարը ախլադի դանուն վէ մպաէներէ իհթաաթ էթմէրմէք ղըՃընտա վալիտէյն վէ խօճալարըն օնլարա պիղդաթ իպրէթի կէօսթէրմէսինին էլղէմիյէթի կէչէն հաֆիճանըն Աւետարէրինէ պէյան գըլընար. Լաքին պուռնատան տահա էլղէմ պիր խաւտուս տա վար. կէչէն ատֆա տէխիք քի մպատ վէ դանուռնու ախլադ թալիմ էթմէք լազըմ իսէ տէ, եալընըզ պու քեաֆիր տէյիլ տիր, օլ թալիմի էսէն Վալիտէյն վէ խօճա թարաֆընտան մէղքիւր գանուռնլարա իհթաաթ օլունմասը տահի թալէպ օլունուր: Լաքին պու տա քեաֆիր տէյիլ տիր:

Վալիտէյն վէ խօճալարըն կէօսթէրտիկ էյի իպրէթին պիլա թէէսիր գալմասը տա միւմքին տիր: Չօճուդ դըսմընտա հագիդաթ իւղրէ ֆաղիլէթքար թավը ու հարէքէթ հուսուլէ կէթիրմէյէ՝ միւսթադիլ վասիթա՝ Քրիստոս էֆէնտիմիզին ենէնէն պօղմէք, Բոհման պօղմէք թաղիրաթը իլէ պէյան էյլէմիյի թէպլիղաթը տէրուռնիյէ վէ բուհանիյէ տիր:

Պուռնատան պիր գաչ սէնէ ազտէմ Սքօչիատա Զամէրա նամ մէչհուր վաիզ, ինանտտա ախլադի իսլահաթ ֆիլէ կէթիրմէք իչուն դուլռնըլաճադ ուսուլ հագդընտա քէնտի թէճրիւպէսինի պէյան էտիպ տէր. «Իպրիտա պէն ճէմաաթա ախլադի մէպատ վէ դանուռնլարըն», պէտ խոյ վէ ախլադը մեղմումէնին քէօթիւ նէթիճէլէրինի վահի վէ իղղահ էտէր իտիմ, ճէմաաթի տահի սէօյլէտիքլէրիմի մէճմուռն օլարագ տիյնէր իտի իսէ տէ, պու վէճհէյ ծնլարը քէօթիւ հալլէրինտէն ֆէրագաթ իլէ ֆաղիլէթէ մեյլ վէ բաղպլէթի էթտիրմէյէ մուվաֆֆագ օլամատըմ. սէօզլէրիմ ծնլարըն դուլադլարընա խօշ պիր ահէնք կիսլ աքս էտէր իտի իսէ տէ, թէէսիրի թէզ ուռնուտուլուր իտի, Լաքին կիւնահլարընտան թէօվպէ էտիպ Քրիստոս իլէ աֆվլղաղ նայիլ օլարագ Բուհ էլ Դուտուսուն թէսիրաթը իլէ եէնիտէն տօղմադլըղըն լուղուռնու՝ ծնլարըն դալպինէ թէէսիր էտէճէք սուրէթտէ վաղ էթմէյէ պաչչատըղըմ հալտէ, ծնլարըն ախլադճա իսլահ օլմասընա եարտըմ էտէպիլտիմ՝: Պէօյլէ տէ վալիտէյն վէ խօճալար՝ Բուհ էլ Դուտուսուն թաթհիր վէ թէճահիա էտիճի թէէսիրաթընըն սէմէրէսի օլան դալպի վէ տէրուռնի վիաքղըղըն իգթիդասընը՝ քէնտի թահճը նազարէթլէրինտէ պուլունան չօճուդլարա հիսս էթմէրմէյէ չալըշմասըգլարը հալտէ, ծնլարը ախլադի մէպատ վէ դանուռնլարա իհթաաթ էթմէրմէք մագսէտինէ երէմէյէճէքլերի իհթիմալտէն տիր: Չօճուդլար տահի պիղդաթ Բուհ էլ Դուտուսուն թաթհիր վէ թէճահիա էտիճի թէէսիրինի քէնտի գալպլէրինէ դաղանմասըգլարը հալտէ, ծնլարըն ախլադճա իսլահաթը տահիհ վէ դավի պիր էտաա իւղրէրինէ մէպնի օլմամազ, Վալիտէյն, խօճա վէ չօճուդլար, ճիւմլէսինին տէ էն ղիյատէ միհճաճ օլատուդլարը չէյ՝ Բուհ էլ Դուտուսուն թէսիրաթընըն քէնտի գալպլէրինտէ հուսուլէ կէթիրէճէյի պու Բուհանի թէպլիղաթ տըր: Բուհ էլ Դուտուս պիր ատէմին գալպինէ իչլերսէ, ծնտա հէր հալտէ Պօղոս Րէսուլուն (Գաղ. ե. 22, 23) դիքր էյլէմիյի մէյվէլէր, եանի՝ մուհաձպէթ, չաղլըգ, սէլամէթ, թէհամմիւլ, լաթիֆլիք, էյլիք, իման, մահճուպլուդ, ղալպը նէֆս» հասըլ օլուր, Պուռնալար վագտա էն ալա մէրթեպէտէ պուլունան էտէպ ու ախլադընն ֆաղիլէթի վէ եվլատքը մէմնուհէլէրի տիր:

Աւետարէր իչին:

«ՔԷՆՏԻԼԷՐԻՆԻԶԷ ՍՈՒՐԷԹԼԷՐ ՏԻՔՄԻՅԷՍԻՆԻԶ, ՀԷՄ ՏԻՅԱՐԸՆԸՉՏԱ՝ ՕՆԱ ԱՒՃՏԷ ԷԹՄԷՔ ԻՉԻՆ ԹԱՇՏԱՆ ՓՈՒՖ ԳՕՄԱՅԱՐԸՆԸԶ, ՉԻՐԱ ԱԼԼԱՀՐՆԸԶ ԲԱՊՊ ՊԷՆ ԻՄ»
(Ղևտ. ԻԶ. 1)

Թէվարիխտէն իսրայէլտա օլտուղու վէճհէյլ, Թաապիր վէ սուրէթլէր տէօրտիւնճի տէհրտա, լաքին անլէրէ իպատէթ էտիպ եաղլատագ, մումեադտագ նիյէթիյլէ տէյիլ, սաաէճէ Քրիստոսը Շէրիֆտէ պաղը մուհիմմ վուգուաթլէրին պիլդիրին՝ պաղը օգուտմագ վէ ճահիլ քիմսէնէլէրէ աննաթագ նիյէթիյլէ քիլիսէլէրտէ իճաա օլունտու. Մէսելա Ադամ վէ Եւանըն հաստագ օլմուշ մէյվէտէն եէտիլէրի, Յովսէփին քէնտի գարնտաշլարընտան էսիր սաթըլաղը, Դաւիթին Գողիաթ իլէ ճէնգլէչէյի, վէ Քրիստոս էֆէնտիմիզ խաչ իւղրինտէ բուհտնու թէսլիմ էյլէմիյի, վէ ղայրիհտա Լաքին պու կէօնա թաապիրլէր հատիսագա պաղը Հայրապետլէր բաղի օլմատլար իսէ տէ, պաղըլարը տահի բաղի օլմադլէ քիլիսէլէրէ վադ՝ օլունտու. վէ կիտէ կիտէ 786 թարիխինտէ Նիկիա ընէրինտէ ճէմ օլմուշ եէտինճի ումմումի ժէնիլէն սինաթօտտա իլք մուդաբբեր օլտու:

Լաքին Բէտուլէր իլէ իքինճի, լուչիւնճիւ վէ ախօրտինճիւ տէհրլէրին միւէլլիֆլէրինէ պադարագ, պուռնալրըն քեաֆֆեսի բէտա էթմիշ վէ իքրահլըգ կէօսթէրմիշլէր: Վէ պուռնուն

սահիկվելնէ պէր իսպաթ չու տուր քի Բրիսթիանէլերին Թարա ու գովալայըը էնհասընատ խարապ օլան քիլիսէլերին էշհալէրի պէյնինատ Թասվիր վէ սուրբէթ ասլա գիւր օլմընայօր, վէ պու սէյլէսիկիմիզ՝ Սիկէլ վէ Պինկհամնամ քիթապլարտա վաղիհէն պէյան տըր։

Իմոի էվվէլքի տէհրլերին պազը միւէլիֆլերինին Թասվիրլըը հագդընատա սէյլէսիքլերինի միւլահազա էտէլիմ։ «Տիւնեայէ պու սուրբէթ վէ փութ վէ հեր կէօնա Թասվիր սէնատրընը էյրետէն չէյթան տըր» (Տէրտուղ. փութ. իւղերինէ Պապ. 3)։ «Էկէր պուընատն ասնկրա պէր քիմնէ Գուրթարըճըլը եւուղ պէ եւուղ կէօրմէզտէն անըն պէր Թասվիրինի կէօրմէք Թալէպինատ իսէ, օլ Մուգատատա քիթապլարտա քէնտիսի րեամ էլլեսիյի քէնտիսինին Թասվիրինատէն էյիսինի նէ՞րետէ կէօրէպիլիր» (Գայսերի Եպիսկ. Եւսեբիոս)։ «Բիլիսէնին գափուսունատա պօյալը պէր միւշեմմա ասըլը կէօրտիւմ քի անընն իւղերինէ Բրիսատոսուն եահօտ պէր Աղիղին սուրբէթի րեամ օլունմուշ իտի. չիւնքի քիմին սուրբէթի օլտուղու էյիճէ խաթրըմատա տէյիլ տիր. պունու՝ Շերիճ քիթապլարա պու գատար մուղայիր իքէն պէօյլէ կէօրտիւյիւմտէ, ծնու Եըրթարմ» (Եպիփան)։ Հէմտէ 305 սէնէսինատ էլիպէր նամ չէհիրատ ճէմ օլան էյայլէթ սինաթօսուն 35 ինճի գանունու իլէ մախատսէն պու ատէթ եաստագ օլտու. իչթէ մէղքիւր սինաթօսուն սէօյլէսիկլերի. «Բիլիսէլերատէ Թասվիր պուլունմալը տէյիլ տիր, Թաքի խպատէթէ վէ Թաղիմէ ըայըդ օլան՝ տիվարըլարըն իւղերինատ րեամ օլունմուշ օլմասըն։

«Հայրապետլէր պու գատար ղըտատ իքէն, նամըլ օլուր քի պրագսընըլար, Թասվիր Բիլիսէլերատ տախիլ օլսուն» տէյու պէր քիմէնէ սիւալ եաէրսէ, ճէվապ չու տըր քի, ալթընճը տէհրեէք ասլա հիչ պէր քիլիսեատ պու այնի պուլունմայօր իտի. լաքին ալթընճը տէհրին պազը ճահիլ Հայրապետլերի պունըլըը էօփմէյէ, էօնլէրինատ մում եադմաղա, Թաղիմ ու իղղէթ վէրմէյէ պաչչատըլար, վէ եէտինճի տէհրատ սուրբէթլէրէ իպատէթ էթմէնին հավէսի տահա արթատը, վէ սէքիզինճի տէհրատ պէր սէրթ վէ հէյպէթլու միւճատէլէյէ վէվիլէ օլտու։ Պու վինվալ իւղրէ պէր չօգ ուղուն միւճատէլէլերատէն սօնկրա, Րուհլեր արասընատա՝ սէքիզինճի, վէ Ղարպտա Լաթինլեր արասընատա տօգուղունճու տէհրատ իտսալ օլունտու։ Լաքին էրմէնի իլէ Նէմճէ միլլէթլերի արասընատա օնու տահա ըէտտ էտէրլեր իտի. պէօյլէճէ էրմէնիլեր օն իքինճի տէհրէ տէկին պու տատէթի րեատա վէ եատագ էտէրլեր իտի։ Վէ օն իքինճի Պէնէտիքթոս փափա օն տէօրտինճի տէհրատ էրմէնիսթանըն փատիշահընատա վէ Կաթողիկոսունատա չիքեայէթլէ մէքթուպունատա տէր քի, «Պէօյիւք էրմէնիսթանըն էրմէնիլերի արասընատա Խաչա չըդմըշըն (Տանի Բրիսատոս Լֆէնտիմիզին) եա Աղիղէրտէն հիչ պիրինին սուրբէթ ու Թասվիրի եօգ տուր»։ Պունատան վաղիհէն աննաչըլըը քի օնտէօրտինճի տէհրատ էրմէնիլեր փափանըն վատիթասը իլէ պու այնի գապուլ էյլէմիշլեր։ Պունատան էվվէլ էրմէնի քիլիսէլերին տիվարլերի իւղերինէ րեամ օլունմուշ Թասվիրլըը վար իտի, լաքին իպատէթ վէ իղղէթ վէրիլմէյօր իտի։

Իմոի մէրամըմըզ չու տուր քի Փրօթէսթանթլեր Թասվիրլերին իպատէթինի րեատա էթմէքլէ, Բիլիթապը չէրիֆէ մուղայիր հարէքէթատ՞ մի եօխատա միւթապզդ հարէքէթատ մի պուլունուրլար։ Պունու տախի միւլահազա էթմէքլէ խիթամ վէրէլիմ։ Պէր չօգ քիմէնէնէլեր իտատա էտէրլեր քի Փրօթէսթանթլար նէվիճատ պէր մէղհէպ վաղ էթմէքլէ քիլիսէ դանունլերինի րեատա էտէրլեր, վէ Բրիսթիանլըզա մուղայիր պէր Թավր ու հարէքէթատ տիրլեր։ Լաքին պու իտատաալերի Թաէեպ էտէն ղաթլար՝ եա քիլիսէ Թէվարիխինէն պիխապեր տիրլեր, եա տա գալպլերի ղարազ ու Լնատատէն մէմլու օլուպ պու կէօնէ պիհուատ իտատաալերի էտէրլեր։ Ամմա Թատաճիւպ պունատա քի հալա հիչ պիրի պու իտատանընն սահհաթընը տէյայիլ լէ իպատէթ էտէմէմիշ տիր։ Իմոի Փրօթէսթանթլար նէվիճատ պէր մէղհէպ վաղ էտէրլեր տէյէնլերէ պու մալիւմ օլսուն քի, Փրօթէսթանթլար տէյիլ նէվիճատ, իլլա Բրիսատոս էֆէնտիմիզին քէնտու Բէսուլլերինէ վասիյէթ էյլէսիյի մէղհէպի վաղ էտէրլեր, քի էօթէտէն պէրու Բօմա փափալերին վասիթասը իլէ պէր գարանլըզ վէրատ ալթընատա կիղլենիպ պէնի լնատանէն հրֆզ օլունմուշ իտի։ Շիմոի Փրօթէսթանթլար պու վէրատի սյոհսը օրթասընատն պիլ չագ՝ դերինատ մուհաֆըզ օլան հագիգաթը զահիրէ իվրատճ էտէնլեր տիրլեր, վէ նէվիճատ մէղհէպ վաղ էտէն տէյիլլեր։ «Հէյ չէյի իմթիհան էտիպ էյի օլանը հրֆզ էտին» (Ա. Թես. Ե. 21). վէ, «Եհուտի մատալլարընա վէ կէրչէքլիքտէն եւուզ չէվիրէն ատէմլերին թէնպիհլերինէ տիդդաթ էթմէյէլեր» (Տիտ. Ա. 14)։

Պոթլիջ 4/16 Յունվ. 1872

Մ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

ԳԱԹՂՕԼԻԿԱՆ ԻՆԿԼԻԶ ՄԻՍԻՕՆԵՐ ՓԻՍԳՕՓՕՍՈՒՆ ՎԱՍԻՑԵԹՆԱՄԵՍԻ

Պէր Ինկլիզ գաղէթասընըն սէօզիւնէ նազարէն, Պահրը Մուաթաէլ ատալարընատան պէրինին էհալիսի թատրաքինատան էօլտուբուլմուշ տիւր տէյու Աւետաբերին 5 ինճի նօմէրօսունատա զիւր օլունան փաթթէրսըն նամ Ինկլիզ Միսիոներ Փիսգօփօս՝ 10 պին Ինկլիզ լիրասընատան իպարէթ օլան վարիյէթի մէղքիւր ատալարտա Միսիօներլիւք իշխինն իլերլէմէսինէ գուլլանըլըըն տէյու վասիյէթ էթմիշ տիր։ Պու քէյֆիյէթ միւթէվէֆֆանըն օլ վահչի հատապանիլեր հագդընատա պէօյիւք մուհապզէթի վէ օնլարըն լահը հալինէ օլան չէտիտա արզուսունա եէնի պէր իսպաթ տըր։

ՏՈՒԱ.

Պէր Թաւլումպա Հայլը միւատէթ գուլլանըլմազա, գուրուր, վէ եօգարատան իչինէ սու ատլատուրուպ, չօգ զահմէթլի ուղուն վագըթ չէքիլտիքտէն օսնկրա կիւմ իլէ սու ապմազա պաչլար։ Լաքին տախի վէ տիվզիյէ դուլանըլան Թաւլումպա իչիւն պէօյլէ եօրատլմագ իգթիպա էթմէզ։ Ա.յնի պունուն կիպի տէ քէնտի կէնահէլարընըն ածիվը վէ հէր տէմ նայիլ օլտուղու նիյմէթլերին իհսանը իչիւն Բապպի Թաաղայա ճան ու տիլտէն եէվմիչ տուա էթմէք ատէթինատ օլան ատէթին իմանընատա տէվամ էթմէկտէ տան կիւճլիւք տուլմազ։ Լաքին հեր կիւնիւք տուսարընը էթմէկէ պէր էյամ իհմալ էտէն ատէմի ատէթը գատիհսինէ Թէքրարէն պաչլամագ հեր հալտէ զօր կէլիր։

ԽԵԼԱՍՔԵԱՐԸՄ ՊԻԼԻՐ (*)

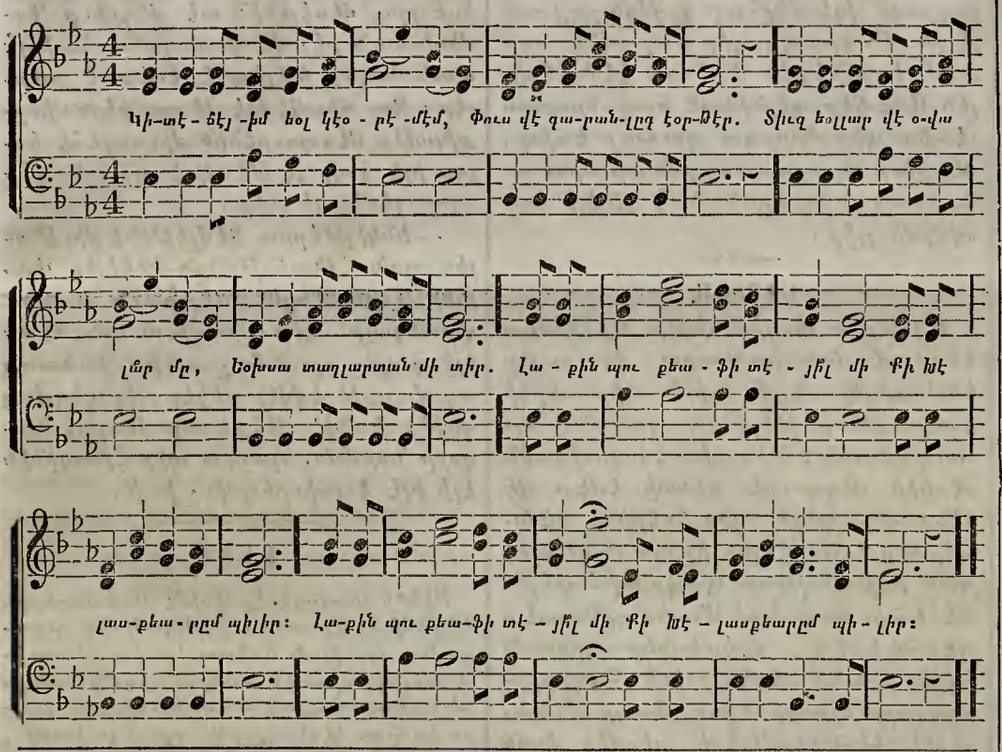

(*) Իշալու իլսհինին պագի գալան պէյթլերի սկնեի հագըրէ (1872) Աւետաբերինեն իւք նուսխէսինեակ միւնտէրիճ պուլունտուղընատան, օրայա միւրաճա'աթ օլունա։

Աւետաբեր իչին։

ՓԱՋԱՐԸՂ ՊՕՋՄԱՂԱ ՊԻՐ ԵՕԼ, ԵԱԽՕՏ ԿԻՒՆԱՀ ՕԼԱՆ ՊԻՐ ՇԼՅՑԻ ԿԻՒՆԱՀ ՍՍՅՄԱՄԱՊ

(Էրմէնիճէ Ա-ետաբերէրէն Ըներճէտէ)

Իշինք կէօլիւնատէն Սէօլէօղ-քէօյիւնէ տօղրու կիտէն եօլ թամիրէ լուզումու օլուպ, քէօյիւլէր պիւլիթիֆագ թարիւգի մէղպուրու եափմաղա միւպաշէրեթ էթմիշ օլտուգլարընատան, իշ կիւնէլերի պիրեր մըղտաւ, փաղար կիւնէլերի խոչ քիւլի գալապալըդա կիափ չալըշըրլար։ Պիր փաղար կիւնիւ մէղքիւր քէօյտէ պուլունարագ քիւնեյէ կիթակիմուճ, պագտըմ քի վաղ վերէն փափաղ ճէմաաթա՝ կիափ օլ կիւն մէղքիւր եօլուն ինշասընա չալըշընալար տէյիւ նասիհաթ էտէյօր։ Իշթէ փափաղըն սէօղլերի չունլարտան իալարէթ տիր. «Էյ ազիզ ճէմաաթ, հէր նէ դաատալ պու կիւն փաղար իսչ տէ, եօլուն թամիրինէ չալըշմագ սէվապ, սիզին տէ ատի կիւնէլերտէ իչինիզի կիւճիւնիւզիւ թէրք էտափ վադթինիզի օնա սարփ էթմէնիզ ճայիզ օլմատըղընատան, փաղար կիւնիւ կիափ զայրէթլէ չալըշմանըզտա հիչ պէիս եօգ տուր» վէ զայրիհուտ։

Իշթէ պէօյլէ Ալլահըն տէօրթիւնճիւ թէնպիհինի պօղուպ, կիւնահ օ լանը կիւնահ ատա էթմէմէյէ պիր քիւնէ խատէմէսի թարաֆընատան ճէմաաթա ճէտարէթ օգուտնատու. «Քէօր քէօրէ դուլաղուղուդ էտէրսէ, իքինի պիրտէն չուդուրա տիւշէր» ֆէհվասընճա, ճէմաաթ տափի օնա պիլ մէմնուներյէ միւթի պուլունատու։

Հէյ վա՛ռ, ճահիլ ճէմաաթը Ալլահըն թէնպիհինէ էթատաթ էթմէյէ տէլաէթ էտէճէք եկրատ, պիլ աքս լիսանէն վէ ֆիիլէն օլ թէնպիհի պօղմագա թէչվիգ էթմէք պէօյիւք պիր զատարըդ տէյիլ մի տիր։

Եաղըմպէք վաղ եկէճէ

Էրթէսի փաղար կիւնէիւ եվինէ մէղքիւր քիւնէյէ, Պուրսա Ա.ռաջնորդու Բարթուղիմէոս Եպիսկոպոսուն չայիրտի Աբրահամէս վարդապետ, Հայկ ղիւրղիյէթլինին (Էրմէնիէլերին) պու ատնէտէք իչինմէտէյի եէնի պիր թափմաթը պի վէրվա վէ պիլա ֆիւթուր վաղ էյլէտի։ Իշթէ վարդապետին սէօղլերի։ «Ալլահը սէվէն սապահ վէ ախշամ քիւնէյէ կիթմէվի, քիւնէյէն տըղարը խէլաս եօգ տուր։ Քիւնէյէն խարիճ խէլաս միւմքին տիր տէյին պէլլէթտէ տիր։ Քիւնէյէ եանղըմադ վէ եանղըմայատագ». Քիւնէյէի փափավկյէ՝ եանղըմագըղը Փափայա վերերը, պու վարդապետ մէղքիւր իմինկյազը քիւնէյէ մախսուս էթիպար էտէյօր։ Հալ պու քի թէք պիր ատէմ (Փափա) ինսան օլտուղու ճիհէթտէն եանղըմագ օլամատըղը վիսկյիւ, պիր չօգ եանղըղըր ատէմիէր տախի (քիւնէ) պիր եէրէ թէճէմմիւ էթմէգքէ եանղըմագըդ հասսկյէթինէ մալիք պուլունամագ օլտուգլարը աչիքտար տըր։ Պու՝ թէք թէք դալպ ատչէլեր, այրը այրը դալպ օլուպ տա, չօղու պիրտէն պիր թօրպայա գօնուլտուգլարը հալտէ, զարպանէտէն չըդմըշ խալիս ատչէլեր միսկյիւ օլուր ատէմէք կիափ պիր լագըրտը տըր։ Պիր ղուրուշ եա պիր մէճիտկյէ, էյի եա քէօթիւ, եալընըդ հէրնէ էսէ, պաշդա օլ ճինս ատչէլերը իչէ պէրապեր պուլունատուղու հալտէ ատ եինէ օ տուր, ասլա թէպտիլ օլամագ։ Պունուն կիափ տախի հէր ատէմ պիրթափ եանղըմըը օլտուղունատան, եալընըդ տա օլա, ախերըմը իչէ պէրապեր տէ օլա, եինէ եանղըմըը։ Զօղլուդ ատէմի եանղըմագ էթմէգ։

Վահի Քիթապընատա Ազիանըն եէտի քիւնէյէրինին հէր պիրի պիրեր ճիհէթէյէ եանղըմագ օլտուգլարընըն դիւրինի՝ մէղքիւր վարդապետ ածապա հիչ օգուճամագ մը տըր։ Քէնտի եպիսկոպոսու իչէ պէրապեր կէչէն սէնէ Գարահիսարտա եանղըմագլարընը պարի խաթըրընա կէթիրէ իտի։ Մէղքիւր չէհրին աշադի քիւնէյէնատէ պիր Փաղար սապահը վագ էթմէկրատէն սօնկրա, Գալատասը չէրիճին խիթամընա պիտէ պէ-քէճմէյէրէք, Եպիսկոպոսու իչէ պէրապեր պաշդա եօլճուլար մայէթինատէն Գարահիսարտան եօլա չըդտըղըրընը, վէ պէօյէ Ալլահատան գօրդմայատագ տէօրթիւնճիւ թէնպիհի այագ ալթընա ալտըգլարը իչիւն, Ինճիլին նուրու ադիպ իչէ միւնէվէր պուլունան Գարահիսար ճէմաաթընա միւճիպի հայրէթ վէ իչրահիյէթ օլտուգլարընը ունուտմամուշ մուտուր։ Վադատա Գարահիսար Քրիսթիանըտը Եպիսկոպոսուդ բուն թափէ պալատընա նայիլ պուլունան զամէն քէնտի վարդապետի իչէ Փաղարը պօղմասընատան ատըտը զիյատէսի իչէ միւթէսսիճ օլտուգար։ Շիմտի օ վարդապետ պուտունու տա ունուտտագ նէ՞ ճէտարէթէչ «Քիւնէյէ եանղըմագ» տէյու վաղ էտեր։

(Տեվամ ուշադիր)

ՓՕԼԻԹԻՊԱՅԱ ՏԱՅԻՐ
ՀԱՎԱՏԻՍԼԵՐ

Փետրվար 9 Ռումի, / 21 Փետր. Ալաթր. 1872

ԻՍԹԱՆՊՕԼ

Լէվանթի Հէրալտ Գալաթա լրէ Իսթանպօլ արագընտա նաւիրքմագտա օլան եէնի քէօփրիւնիւն պաշդա մահալէնագլ օլունաճաղը հադդընտա պուննտան պիր գաչ հաֆթա ադաէմ վէրտիյի հավատիսի թաահիհ էտիպ, քէօփրիւյի մեզքիւրտան եինէ քէնտի մահալինտէ գալարադ աճէլէթէն նաւիրքը մուգտա օլտուղունու խապէր վէրիր։

— Հիւնիւ փաշանըն նաղարէթի էտնաընտա Պապը Զագրիէնին իրատ վէ մէտարիֆի մուհասեպէլէրի կէօրիւլիւպ, 25 պին լիրա աչըդ թէպէյիւն էթմիշ տիր տէյիւ սէօյլէնմէքտաէ տիր։

— Փեւրվար 4 իւն կէճէնտէ ղուհուր էտէն էնվարը չըմալույէ, ճէնուպտա Մըսըրտաք, վէ չըմալտա փարնըշտէք կէօրիւնմիւշ տիւր։

— Լէվանթ Հէրալտ Ամէրիքանտա հեր սընըֆ քիմեէլերին դըմըդտան տոլայը չէքտույի ղարտըրթի, խուսուսա կէչէն հաֆթա Ամերիքատէ պիքր օլունտուղու իւղրէ, մէմալիքի մեզքիւրէ էրմէնիլերինին Ռուսիա ճանիպինէ հիճրէթ էթմէքտաէ օլտուղունու պիքր էթտույինտէ, Իսթանպօլ էրմէնիլերինի դըմըդտ ամֆէթինէ տիւչար օլան հէյհէրլիլերինէ իանէ էթմէյէ թէչվիդ էտէր։ Մեզքիւր կապէթանըն դավվինճէ Հինտիստան էրմէնիլերի պիր մըդտար իանէ կէօնտերմիշէր, լաքին Բէօչէ օղլու Յակոբ էֆէնտի թարաֆընտան ումումէն մեզքիւր ալյարտա ղարտըրթմաէ օլունըար իչինն վէրիլէն 200 լիրատան պաշդա, Իսթանպօլ էրմէնիլերինտէն լայըգը պիր չէյ վէրէն օլմամըշ տըր։

— Ուլահպտղտանըն վույնթամթը օլան Պաւ.քրէչ չէհրինտէն ալընան թէլէկրաֆ խապէրլէրինէ նաղարէն, կէչէնէն Իսմայիլ չէհրին նէհուտիլերինէ օլան ղալմ ու թէհատունէն էլպաշլըրընէն թէվֆիֆ վէ թէհսիլ օլունմասընա տայիր մեզքիւր Պէյլիքլերին հիւքիւմէթի թարաֆընտան չէհտա թէհսիլերէ էթթիհսաղ օլունմուշ տուր։

— Ա.ճէմիէրին մէզհէպինի իսլահ էթմէք խուսուսընտա օլան Պապ լագապը իլէ մէչհուր զաթըն չայիրլէրինտէն օլուպ, պիր գաչ սէնէ ադտէմ Իտիրնէտէն Ա.քեոյա կէօնտերիլէն Ա.ճէմիէր պէյնինտէ եադընըարտա չէտիա պիր մարաշա ղուհուր էտիպ, մեզքիւր ֆըրդատան օլընըար եինէ օլ ֆըրդատան պուլունան 5 քիշիյի էօլտիւ բուիւլէր։

ԵՎՐՕՓԱ

Ավսթրիա վույնթամթը Վիէննատա 1873 տէ մանիֆաթուրա վէ սայիր էմթաանըն սէյրի իչինն պիր սերկի դուրուլմասը թէրթիպ օլունմուշ օլտու ղունտան, Թիւրքիա էհալիսինտէն սերկիի մեզպուրէ քէնտի էմէք վէ սէնաաթլարընըն պիր էսերինի կէօնտերմէք իսթէյէնլեր իշ պու նիյէթլերինի Իսթանպօլտա Պապը Թիճարէթտէ էօնիւմիւզտէքի Մայիս այընտատէք պէյտն էտիպ, Հոկտեմբեր այընտան եվվել տաիի սերկի իչինն հաղըրլատըղլարը էշտայը եինէ Պապը Թիճարէթէթ կէօնտերմէկլերի բէսմէն իլան դըլընմըշ տըր։

— Ֆրանսանըն Մէպուտան մէճլիսի ազալարընտան 70 ի փրօթէսթանթ օլուպ, իչլերինտէն պաղըլարընըն օ մէճլիստէ պէօյիւք նուֆուզ ու թէէսիրի վար տըր։

— Թէլէկրաֆ խապէրլէրինէ նաղարէն Ինկիլթէրրա իլէ Մէմալիքի Միւճթեմտայը Ամերիքա Տէվլէթի պէյնինտէ Ալապամա մեսէլէսի իլէ ձինէվրա գոմիսիօն մէճլիսի հադդընտա մուախխարէն պաղը միւքաթէպաթը բէսմիյէ վուգու պուլմուշ տուր։ Միւճաատէլէ թահրիրտա պուլունան խուսուս՝ չիմոի, Ալապամա իլէ սայիր օ միսիլլիս կէմիլէրին տողրուսան տողրույա վէրմիյի ղէյտնտան պաշդա՝ տօլայրտան օլան ղէյտնլարը, մեսէլա մեզքիւր կէմիլերի դօվլայրդ Թումդ իչին Ամերիքա Տէվլէթինին էթտիյի պաշը տրշարը մէսարիֆ, Ամերիքանըն թիճարէթինէ ալել ումում խուսուսէթ եաէն զարար վէ ղէյտն, վէ օլ կէմիլերին տօբլարա մուալենէթ էթմէսի իլէ մուհարեպէնին ուղանմասընտան նէչէթ եաէն մեսարիֆ կիալի ղէյտնլարը Թազմին էթմէյէ, Ինկիլթէրրա Տէվլէթի մեսուլ օլուպ օլմամտը մեսէլէսինին դօվիսիօնը մեզպուրտան բէչինէ հավալէ օլունմասընտան իսպարթէ տիր։ Ինկիլիզլեր պու թարղ տօլայրտան օլան ղէյտնլարը եօտեմէյէ մեսուլ պուլունտուղլարընը դաղուլ էթմէյիպ, մեսէլէնին դօվիսիօնուն բէչինէ հավալէ օլունմասընա բաղի օլմամաղտա, Ամերիգալըլար իսէ պու մեսէլէնին տէ մեզքիւր Գօմիսիօնուն բէյ վէ դարարընա հավալէ օլունմասընը թէչկպ էյլէմէքտաէ տիրլեր։ Պու ճիւմլէ իլէ թարաֆէյն միւչքիլաթը մեզպուրէնին միւսալէհէ եօլու իլէ հալլ վէ թէսվիյէ օլունմասընը արզուլէմէքտաէ տիր։

— Ինկիլթէրրա Տէվլէթինէ միւթալիգ օլան Հինտիստանըն Ինկիլիզ վալիսի Լօրտ Մայօ, եէրլիտէն սոպզդ փրանկալը պիր միւալիմանըն եէտի իլէ գաթլ օլունմուշ տուր։ Պունտան աղ վագըթ եվվել սիկէր պիր պէօյիւք զաթ, եանի՝ Ա.Հ.քեամը Ասլիյէ նաղըրը Նօրմանն, պաշդա պիր Հինտլինին եյի իլէ էօլտուրուլմուշ իտի։

ԻԼԱՆ

Սէնէյի սոպզդէ էրմէնիէ Ասետաբերին 48 ինճի նօմէրօսունա իչթիյաճընըզ օլտուղունու պա իլան Ասետաբեր վաթթասըլէ պիլտերտիֆիքաէն ասնկրա, իգթիսատընզա քեաֆի օլաճաղը գոտար նուսխէյէր Թարաֆընըզա կէօնտերիլմիշ օլտուղունտան, պունտան պէօյլէ պրթզդ մեզքիւր նօմէրօտան նուսխէյէրէ լուզումումուզ օլմատըղընը պէյտն էտէրիզ։ Լաքին Զօճուգլար իչինն էրմէնիէ Ասետաբերին իլէ նօմէրօսունտան նուսխէյէր հալա եանընզընա միգտարը քեաֆի պուլունմատըղընտան, մեզքիւր նօմէրօտան եէվէլէրինէ զիյատէ նուսխէսի պուլունմանըղտան՝ Փաղա նուսխէյէրի Թարաֆընզա կէօնտերմէյէրի նիյազ օլունուր։

Բուամ հաւրուֆթաթը իլէ Թիւրքէ Ասետաբեր պու հաֆթա նէչր օլունմատա պաշլանտը, Կազէթանըն իւնվանը՝ էրմէնիէ Ասետաբեր անտասընտա օլան Եունանիէ Անկլիքէֆթօ իսմինէ թէպտիլ օլունմուշ տուր։ Պու կազէթա տաիի էրմէնիէ վէ Թիւրքէ Ասետաբերլերին փիյաթընտա տըր։ Զօճուգլար իչին այտա պիր նէչր օլունան վարադանըն տաիի եինէ Բամ հաւրուֆթաթ իլէ նէչրինէ միւմքինի մերթէպ թէզ հիմմէթ օլունմագ տըր։

ՄԱԼ ԳԻՑԱԹԱՐԸ

		Ղուրուշ
Ա.ֆիօն	օղղասը	235—245
Թիֆթիք, Էնկլիբիւ	»	42— 52
Փամուղ Կէվէ	»	10 ½ — 11
» Ատանա	»	10 — 10 ½
Ձէհրի	»	16 ½ — 23
Եիւն, Ամասուլու եայղանմըշ	»	16 ½ — 17
» » եայղանմամըշ	»	9 — 10
» Բուռւլի եայղանմըշ	»	17 — 17 ½
» » եայղանմամըշ	»	9 ½ — 10

ԱՄԵՐԻԿԱ ՄԻՍԻՕՆԱՐԱՐԸ ՇԻՐԷՔԻ ԹԱՐԱԳԸՆԱՆ

Մելքոնի կազէթա Ե. Պ.ԻՍ

ՍԹԱՆՊՕԼ

ԱՐԱՄԵԱՆ ԹԱՊԱՆԷՍԻՆՏ

Զազմազճըլար, Յակոբեան խան, Նում. 12.